

Dyslipidemie

Deze brochure biedt algemene voedingsrichtlijnen voor mensen met dyslipidemie. Om aan jouw specifieke behoeften en gezondheidstoestand te voldoen, is het raadzaam om samen te werken met een diëtist om een persoonlijk dieetplan op te stellen. Door gebruik te maken van het deskundige advies van een diëtist, kun je de beste garantie krijgen voor een duurzaam resultaat.

Wat is het?

Dyslipidemie is een aandoening waarbij er afwijkingen zijn in de niveaus van lipiden (vetten) in het bloed. De LDL-cholesterol (= slechte cholesterol) is verhoogd, terwijl de HDL-cholesterol (= goede cholesterol) mogelijk te laag is. De triglyceriden (een soort vetten in het bloed) kunnen ook verhoogd zijn. Deze onbalans van vetten in het bloed kunnen zorgen voor vernauwingen van de bloedvaten.

Risicofactoren voor het ontstaan van dyslipidemie: genetische aanleg, gebrek aan lichaamsbeweging, een vetrijk voedingspatroon, roken, obesitas en overmatig alcoholgebruik.

Dyslipidemie **verhoogt het risico op**: hart- en vaatziekten en vergroot de kans op beroertes.

Algemene adviezen

1. Wanneer u een te hoog gewicht hebt, kan **gewichtsverlies** van 5-10% een positief effect hebben op je gezondheid.
2. Zorg voor voldoende **lichaamsbeweging** door wekelijks minstens 150 minuten matig intensief te bewegen, zoals stevig doorwandelen, fietsen of zwemmen, verspreid over verschillende dagen. Daarnaast is het belangrijk om dagelijks minstens 30 minuten te bewegen.
3. Probeer te stoppen met **roken**. Een rookstopp-app, rookstopmedicatie of begeleiding door een tabakoloog kunnen je hierbij helpen.

Beknopt voedingsadvies

Doel: het risico op slagaderverkalking en hart- en vaatziekten voorkomen. Door aanpassingen in het eetpatroon kan de LDL-cholesterol met 10 tot 15% dalen. In combinatie met medicatie is er een daling van meer dan 50% mogelijk. Medicatie is steeds een aanvullende behandeling hierbij. Het dieet zal blijvend gevolgd moeten worden.

Algemeen: de focus ligt op gezonde voeding volgens de principes van de voedingsdriehoek. Dit wil zeggen: kies voor meer plantaardige producten zoals volkoren graanproducten, peulvruchten, groenten en fruit. Het gebruik van gesuikerde voedingsmiddelen wordt het best beperkt. Speciale aandacht dient te worden besteed aan het type en de hoeveelheid vet in je voeding, omdat deze een aanzienlijke invloed hebben op je cholesterolwaarden.

Praktische voedingstips

Beperk vetrijke bereidingen	<p>Door te kiezen voor kooktechnieken met minder vet, kun je je totale vetinname verminderen, wat kan leiden tot een verlaging van je totale cholesterolgehalte.</p> <ul style="list-style-type: none">• Je kan bijvoorbeeld koken, stomen of pocheren.• Maak eens gebruik van een oven of een airfryer.• Staan er gekookte aardappelen of puree op de menu? Probeer deze eens zonder vetstof te bereiden.• Zin in frietjes of kroketten? Dat kan, maar probeer deze bereidingen te beperken tot 1 keer om de 14 dagen.
Kies de juiste smeer- en bereidingsvetten	<p>Vetstoffen die vloeibaar of smeerbaar zijn bij koelkasttemperatuur bevatten voldoende onverzadigde vetten (goede vetten). Onverzadigde vetzuren verlagen de LDL-cholesterol.</p> <ul style="list-style-type: none">• Maak gebruik van plantaardige oliën (uitzondering: palmolie en kokosolie).• Gebruik 1 eetlepel bereidingsvet per persoon.• Gebruik 1 mespuntje zachte smeervet per sneede brood.
Gebruik magere vleessoorten	<p>Vet vlees bevat veel verzadigd vet (slechte vetten). Verzadigde vetzuren verhogen de LDL-cholesterol. Je kan dit beperken door te kiezen voor de magere varianten.</p> <ul style="list-style-type: none">• Probeer je vleesinname te beperken tot max. 100g per dag.• Volgende vleessoorten zijn een goede keuze: kipfilet, kalkoenborst, struisvogelfilet, biefstuk, magere runderlappen, varkenshaas, varkensfiletlapjes of mager lamsvlees.<ul style="list-style-type: none">○ Probeer je vlees regelmatig te vervangen.<ul style="list-style-type: none">- Eet 1x per week vette vis zoals zalm, haring, botervis, makreel, rivierpaling of sardienen.- Eet 1x per week peulvruchten zoals linzen, bonen, kikkererwten of andere vleesvervangers op basis van soja (tofu, tempé) quorn of seitan.- Eet 1x per week eieren. Ze zijn een goede eiwitbron.• Kies voor mager beleg tussen de boterham zoals rosbief, gekookte ham, kalkoenham of kippenham.<ul style="list-style-type: none">○ Of beleg eens met hummus, groenten, fruit, notenpasta of ei.
Gebruik magere of halfvolle zuivelproducten	<p>Melk(producten) en kaas kunnen veel verzadigde vetten (slechte vetten) bevatten. Je kan dit beperken door te kiezen voor de magere of halfvolle varianten.</p> <ul style="list-style-type: none">• Kies hierbij voor de ongesuikerde varianten.• Voorbeelden van magere kaassoorten zijn: magere of halfvolle plattekaas, verse (light) kaas, cottagecheese, magere smeerkaas, ricotta, zachte verse geitenkaas, harde 30+ kaas of mozzarella.• Kies een room met <10% vet of een alternatief op basis van soja.• Zin in een melkdessertje? Probeer eens een 0% vla, of zelfgemaakte pudding van halfvolle of magere melk.

Beperk suikerrijke voedingsmiddelen en dranken	<p>Suiker en suikerrijke voedingsmiddelen doen de triglyceriden (een soort vetten in je bloed) stijgen. Hierdoor verhogen ze de kans op hart- en vaatziekten.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Probeer zoetigheden zoals ijs, snoepgoed, chocolade, koeken, cake, taart, gebak of zoet broodbeleg zoveel mogelijk te beperken. • Drink 1,5l water per dag en laat dranken zoals frisdrank, fruitsap of energiedrank links liggen.
Eet voldoende voedingsvezels	<p>Voedingsvezels kunnen het cholesterolgehalte verlagen en het risico op hart- en vaatziekten verminderen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pas volgende tips toe om je dagelijkse vezelinname te verhogen. <ul style="list-style-type: none"> ○ Eet 125g volkoren graanproducten per dag. <ul style="list-style-type: none"> - Je kan kiezen uit volkorenbrood/pasta/coucous, bulgur, zilvervliesrijst, quinoa, havermout en nog zoveel meer. ○ Eet 300g groenten per dag. <ul style="list-style-type: none"> - Voeg bv. eens rauwkost toe aan de broodmaaltijd. ○ Eet 2 stukken fruit per dag. ○ Eet één handje ongezouten onbewerkte noten en zaden per dag. <ul style="list-style-type: none"> - Noten bevatten veel maar wel gezonde vetten, een handje per dag is daarom voldoende.
Wees matig met zout	<p>Zout veroorzaakt een stijging van de bloeddruk en verhoogt het risico op hart- en vaatziekten.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gebruik minder zout, kruidenmixen, kant- en klare sauzen en soepen. • Ook in kant- en klare maaltijden, instant noedels, hartige snacks, ingeblikte groenten (uitzondering: fruit), kaas en brood zit veel zout.
Matig je alcoholconsumptie.	<p>Alcohol is schadelijk voor de lever en pancreas en verhoogt het risico op hart- en vaatziekten.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Drink max. 10 standaardeenheden per week. <ul style="list-style-type: none"> ○ Verspreid dit over meerdere dagen en las alcoholvrije dagen in. ○ Probeer bij voorkeur geen alcohol te drinken. ○ Heb je verhoogde triglyceridenwaarden? Bespreek dit met je huisarts, een striktere beperking van alcohol is dan aangewezen.

Wat kan een diëtist voor je betekenen?

- Een diëtist geeft voedingsadvies op maat en stelt samen met jou haalbare doelen op vanuit jouw persoonlijke situatie.
- De diëtist heeft de expertise en de tijd om jou uitleg te geven over de oorzaken van dyslipidemie en hoe je je cholesterolwaarden kunt verlagen.
 - Een diëtist legt jou uit welke soort vetten er zijn, hoeveel je ervan nodig hebt, hoe je hiervan een inschatting kan maken en hoe je gezonde en lekkere keuzes kunt maken binnen deze groep.
- De diëtist leert je hoe je voedingsetiketten kan lezen en heeft ervaring met het uitwerken van gezonde recepten.
- Een diëtist beschikt over een uitgebreide productkennis, waardoor hij/zij passende alternatieven kan aanbieden die aansluiten bij jouw voorkeuren.
- Een diëtist is ervaren in het begeleiden en ondersteunen van mensen.

Klaar voor voedingsadvies of een informerend gesprek? Vindt een diëtist via: www.vbvd.be/vind-een-dietist